

gesteld door een collectief van grote, institutionele partijen (zorgverzekeraars) die de geleden schade kunnen opvangen door die kosten te verdisconteren in de premiestelling naar hun verzekerden. Het principiële karakter van de uitspraak van Rechtbank Amsterdam, alsmede de tegengestelde uitkomst die het brengt voor PIP-slachtof-

fers in vergelijking met het tussenarrest van het Hof 's-Hertogenbosch, nodigen uit tot een vervolg op deze uitspraak. Een hoger beroep kan dus worden verwacht.

Mr. dr. P.W.J. Verbruggen

Handelspraktijken

Rb. Rotterdam 27 november 2015

(*mr. L.J. van Die*)

ECLI:NL:RBROT:2015:8739

(*Verisure/x*)

(Zie de noot onder deze uitspraak.)

- *algemene voorwaarden*
- *colportage (nieuwe regels)*
- *bedenktermijn*
- *ambtshalve toepassing*

2. De vaststaande feiten

Als enerzijds gesteld en anderzijds erkend dan wel niet (voldoende) gemotiveerd weersproken alsmede op grond van de in zoverre niet weersproken inhoud van de producties staat tussen partijen – voor zover thans van belang – het volgende vast:

2.1. Op 3 februari 2015 heeft [gedaagde] een overeenkomst getekend met Verisure voor de aanschaf en installatie van een alarmsysteem voor een bedrag van € 349 te betalen in drie termijnen, alsmede een abonnementsgeld van € 31,99 per maand. De overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd met een minimumduur van een jaar. De overeenkomst is namens Verisure getekend door de heer [W.].

2.2. De overeenkomst is tot stand gekomen na een onaangekondigd bezoek door de heer [W.] aan de woning van [gedaagde]. Op 5 februari 2015, twee dagen na de totstandkoming van de overeenkomst, is de installatie geïnstalleerd.

2.3. Op de overeenkomst zijn algemene voorwaarden van toepassing. Drie van deze voorwaarden zijn op de voorzijde van de overeenkomst afgedrukt en betreffen de bedenktijd, de looptijd en de opzegging van de overeenkomst. Bij de bedenktijd is vermeld: '*Klant heeft gedurende 8 dagen na het ondertekenen van deze overeenkomst het recht deze overeenkomst zonder opgave van redenen te ontbinden.*'

3. De stellingen van partijen

3.1. Verisure vordert betaling van de factuur verhoogd met (buitengerechtigde) kosten en rente. Zij stelt daartoe dat de factuur voor aanschaf en installatie alsmede de eerste abonnementstermijnen onbetaald zijn gebleven. Ondanks sommatie blijft [gedaagde] met betaling in gebreke.

3.2. [gedaagde] voert gemotiveerd verweer. Zij stelt dat zij de alarminstallatie aan de deur heeft gekocht en dat de verkoper daarbij handig gebruik heeft gemaakt van haar gevoelens van onveiligheid. Na korte tijd heeft zij beseft dat zij, gelet op haar beperkte inkomen van ongeveer € 1200 netto per maand, niet in staat zou zijn de abonnements- en aanschafkosten te betalen. Zij heeft daarom gebeld naar de verkoper en, toen die nooit reageerde, naar Verisure om op te zeggen in de bedenktijd. Toen zij hoorde dat opzegging alleen schriftelijk mogelijk was, heeft zij een brief geschreven in de bedenktijd. Zij heeft geen modelformulier gekregen om op te zeggen.

4. De beoordeling van het geschil

4.1. De kantonrechter stelt voorop dat de overeenkomst tot stand is gekomen door deur aan deur verkoop (colportage) nu Verisure dit niet heeft betwist. Deze wijze van verkoop wordt beheerst door de bepalingen van afdeling 2B van Boek 6 BW, zoals die gelden sedert 13 juni 2014. Nu de overeenkomst na deze datum tot stand is gekomen, zijn de desbetreffende artikelen van toepassing. De kantonrechter dient deze bepalingen, die op grond van artikel 6:230i BW van dwingend recht zijn, ambtshalve toe te passen.

4.2. De overeenkomst is buiten een verkooppriimte tot stand gekomen als bedoeld in artikel 6:230g sub f BW. De uitzonderingen van artikel 6:230h BW zijn niet van toepassing.

In artikel 6:230m BW wordt bepaald welke informatie de handelaar aan de consument dient te verstrekken voordat de consument aan de overeenkomst is gebonden. Tot die informatie behoren sub h de voorwaarden, de termijn en de modaliteiten voor de uitoefening van het recht om de overeenkomst te ontbinden, alsmede het modelformulier voor ontbinding.

De bedenktijd in de overeenkomst ziet op het recht tot ontbinding van de overeenkomst.

In artikel 6:230o BW wordt bepaald dat de consument de overeenkomst die buiten een verkooppriimte tot stand komt zonder opgave van reden kan ontbinden binnen een termijn van veertien dagen. Indien niet de in artikel 6:230m lid 1 onderdeel h BW bedoelde informatie wordt verstrekt, wordt de bedenktijd verlengd met de tijd die verstrijkt zolang niet alle informatie is verstrekt.

4.3. Door [gedaagde] wordt gesteld dat zij binnen de bedenktijd van acht dagen heeft opgezegd, maar zij kan dit niet bewijzen, nu zij schriftelijk heeft opgezegd zonder

de brief aangetekend te verzenden. Echter door de hiervoor weergegeven wetgeving, die een uitvloeisel is van de Europese richtlijn consumentenrechten (PbEG 2011, L 304/81), moet worden geoordeeld dat Verisure geen, althans onjuiste, gegevens heeft verstrekt over de bedenktijd. In de overeenkomst is immers een bedenktijd van acht dagen gegeven, terwijl de wettelijke bedenktijd 14 dagen is. Dit impliceert dat de in artikel 6:230m lid 1 onderdeel h te verstrekken informatie niet is verstrekt. Verisure heeft immers niet bekend gemaakt dat de bedenktijd veertien dagen is. Ook heeft zij, onweersproken, geen modelformulier voor het gebruikmaken van de bedenktijd verstrekt.

Een en ander betekent dat op grond van artikel 6:230o BW de bedenktijd van veertien dagen niet is gaan lopen, maar dat de termijn is verlengd tot veertien dagen nadat alle informatie alsnog verstrekt is.

4.4. Tijdens de op grond van het hiervoor overwogene nog lopende bedenktijd heeft Verisure doen dagvaarden en heeft [gedaagde] verweer gevoerd. Dit verweer kan bezwaarlijk anders worden gelezen dan dat [gedaagde] gebruik heeft gemaakt van de bedenktijd. Tijdens de gehouden comparitie van partijen is duidelijk geworden dat [gedaagde] dat nog altijd wenst. In deze omstandigheid ziet de kantonrechter aanleiding het verweer aan te merken als het, tijdig, gebruik maken van de bedenktijd. Dit betekent dat de overeenkomst als ontbonden moet worden aangemerkt. Dit betekent dat Verisure niets van [gedaagde] te vorderen heeft. De installatie komt Verisure toe en zij kan daartoe een afspraak maken met [gedaagde] om de installatie op te halen.

4.5. De kantonrechter merkt ten overvloede op dat het uiterst merkwaardig is dat de installatie werd geïnstalleerd voordat de bedenktijd (zelfs de oude bedenktijd van acht dagen) was verstrekt. Verisure heeft op die wijze de bedenktijd niet serieus genomen.

Zij behoort de (juiste) bedenktijd af te wachten, voordat zij de installatie levert en installeert.

4.6. De vordering wordt afgewezen en Verisure wordt belast met de kosten van het geding. Aan [gedaagde] wordt een tegemoetkoming in haar kosten toegekend van € 50 te betalen door Verisure.

5. De beslissing

De kantonrechter, wijst de vordering af; veroordeelt Verisure tot betaling aan [gedaagde] van de kosten van het geding, welke worden vastgesteld op € 50.

NOOT

Ruim een halfjaar na de invoering van afd. 6.5.2b BW had deur-tot-deurverkoper van alarminstallaties Verisure zijn algemene voorwaarden nog niet aangepast: deze vermelden een bedenktijd van 8 dagen na ondertekening terwijl de nieuwe termijn 14 dagen bedraagt na ontvangst van de zaak (art. 6:230o lid 1 onderdeel b BW¹). Ook het modelformulier voor ontbinding bedoeld in bijlage I deel B van de Richtlijn consumentenrechten was Verisure kennelijk ontgaan. In lijn met het arrest *Martín Martín*² heeft deze kantonrechter de sanctie op de schending van deze informatieverplichtingen inzake de bedenktijd (art. 6:230m lid 1 onderdeel h BW) ambtshalve toegepast. Een première voor deze tamelijk recente regelgeving. De nieuwe sanctie betreft een verlenging van de bedenktijd tot het moment waarop alle ontbrekende gegevens alsnog op de voorgeschreven wijze aan de consument zijn verstrekt doch met maximaal twaalf maanden (art. 6:230o lid 2 BW). De rechter laat de 14 dagen terecht ingaan op het moment van verstrekking. Dit volgt uit art. 10 lid 2 van de richtlijn maar blijkt niet duidelijk uit het BW-artikel.

I.c. is koopster in rechte verschenen en heeft zij verweer gevoerd. Hieruit blijkt dat zij wist van de (8-daagse) bedenktijd en hier ook gebruik van heeft gemaakt. De ontbinding kon zij echter niet bewijzen.³ Toch wordt koopster beschermd. Haar is een onjuiste termijn meegeedeeld⁴ en het modelformulier is niet verstrekt. Dat ook nog aan art. 6:230o lid 3 BW voorbij werd gegaan – van koopster werd ten onrechte een schriftelijke opzegging verlangd⁵ – wordt de verkoper niet tegengeworpen.

Nu de termijn ambtshalve is verlengd, treft de door koopster gewenste ontbinding doel. De ontbinding zelf wordt niet ambtshalve toegepast. Zij vindt plaats omdat de consument haar heeft gewild. Vraag is of een tot betaling aangesproken koper die verstek laat gaan aan de overeenkomst gebonden blijft totdat hij zelf, tijdens de verlengde bedenktijd, ontbindt. In dit opzicht biedt afd. 6.5.2b BW allicht minder bescherming dan het oude colportagerecht. De nieuwe sanctie is minder verstrekkend dan de vervallen (nationaalrechtelijke) nietigheidssanctie.⁶

In een overweging ten overvloede merkt de rechter op dat de verkoper, door het alarmsysteem al binnen twee dagen te installeren, de bedenktijd ‘niet serieus neemt’. Door vaart te zetten achter de uitvoering van de overeenkomst wordt de koper onder druk gezet: de drempel om te ontbinden wordt hoger. Door in te stemmen met nakoming tijdens de bedenktijd doet de koper echter geen afstand van zijn recht op ontbinding. Ik wijs hier graag

1. Ondanks het gemengde karakter van de overeenkomst (koop van het alarmsysteem en diensten: installatie hiervan en surveillance) zijn de bepalingen betreffende de consumentenkoop van toepassing. Zie art. 6:230 lid 2 BW.
2. HvJ EU 17 december 2009, C-227/08 (*Martín Martín/EDP Editores*) waarover A.G.F. Ancery, *Ambtshalve toepassing van EU-recht* (diss. Groningen), Deventer: Kluwer 2012, nr. 161 en 165.
3. De consument draagt de bewijslast voor de juiste en tijdige uitoefening van zijn ontbindingsrecht (art. 6:230o lid 5 BW).
4. De rechter gaat er kennelijk van uit dat de informatie bedoeld in art. 6:230m BW via de algemene voorwaarden kan worden verstrekt. Het geven van verplichte informatie via AV staat m.i. op gespannen voet met art. 6:232 BW.
5. Wordt er geen gebruik gemaakt van het verplicht te vertrekken modelformulier, dan is een andere daartoe strekkende ondubbelzinnige verklaring aan de handelaar voldoende.
6. Zie art. 24 lid 2 onderdeel a Colportagewet en Rb. Amsterdam 12 november 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:8952. Van Boom constateerde eerder al dat de nieuwe Europese regeling minder bescherming biedt dan de gesneuvelde Colportagewet: willemvanboom.word-press.com/2015/08/24/colportage/ (geraadpleegd op 28 april 2016).

op twee uitzonderingen waarin nakoming tijdens de bedenktijd en afstand van het recht op ontbinding kunnen samengaan: de *in haar geheel* tijdens de bedenktijd nagekomen dienst en de levering van digitale inhoud anders dan op een materiële drager (art. 6:230p onderdeel d resp. g BW). In beide gevallen, die hier niet aan de orde zijn, moet de consument overigens uitdrukkelijk hebben inge-

stemd met de nakoming tijdens de bedenktijd⁷ én verklaard hebben afstand te doen van het ontbindingsrecht. De installatie was in deze zaak zonder meer voorbarig en komt, evenals de de-installatie, voor rekening van Verisure.

Mw. mr. dr. drs. C.M.D.S. Pavillon

Persoonsgegevens

Hof van Justitie 6 oktober 2015

(*V. Skouris, K. Lenaerts, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, S. Rodin, K. Jürimäe, A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, D. Šváby, M. Berger, F. Biltgen en C. Lycourgos*)

C-362/14

ECLI:EU:C:2015:650

(*Maximillian Schrems/Data Protection Commissioner*)

(Zie de noot onder deze uitspraak.)

- *persoonsgegevens*
- *Richtlijn 95/46/EG*
- *doorgifte van persoonsgegevens naar derde landen*

Hoofdgeding en prejudiciële vragen

26. Schrems is een Oostenrijker die in Oostenrijk woont. Hij is sinds 2008 gebruiker van het sociale netwerk Facebook.

27. Degenen die op het grondgebied van de Unie wonen en Facebook willen gebruiken, moeten bij hun inschrijving een overeenkomst ondertekenen met Facebook Ireland, een dochteronderneming van Facebook Inc., die zelf in de Verenigde Staten is gevestigd. De persoonsgegevens van de gebruikers van Facebook die op het grondgebied van de Unie wonen, worden geheel of gedeeltelijk doorgegeven naar servers van Facebook Inc. die zich op het grondgebied van de Verenigde Staten bevinden, waar zij worden verwerkt.

28. Op 25 juni 2013 heeft Schrems bij de Commissioner een klacht ingediend, waarin hij de Commissioner zakelijk weergegeven vroeg om het Facebook Ireland op basis van zijn wettelijke bevoegdheden te verbieden om zijn persoonsgegevens naar de Verenigde Staten door te geven. Hij voerde daarbij aan dat het geldende recht en de praktijk in dat land geen waarborgen boden voor afdoende bescherming van de op zijn grondgebied bewaarde persoonsgegevens tegen de surveillance die daar door de overheidsinstanties werd uitgevoerd. Schrems verwees in dat verband naar de onthullingen die Edward Snowden heeft gedaan over de activiteiten van de Amerikaanse inlichtingendiensten en in het bijzonder de National Security Agency (hierna: 'NSA').

29. Van oordeel dat hij niet verplicht was tot onderzoek van de feiten waarvan Schrems aangifte had gedaan in zijn klacht, heeft de Commissioner die klacht afgewezen omdat zij grondslag miste. De Commissioner was namelijk van oordeel dat er geen bewijs was dat de NSA zich toegang tot de persoonsgegevens van de betrokkene had verschafte. Daaraan heeft de Commissioner toegevoegd dat de grieven van Schrems in zijn klacht niet met vrucht konden worden aangevoerd omdat elke vraag betreffende de gepastheid van de bescherming van persoonsgegevens in de Verenigde Staten in overeenstemming met beschikking 2000/520 moest worden beantwoord en de Commissie in die beschikking had geconstateerd dat de Verenigde Staten waarborgen voor een passend beschermingsniveau boden.

30. Schrems heeft tegen de beschikking die voorwerp is van het hoofdgeding, beroep ingesteld bij de High Court. Na onderzoek van de door de partijen in het hoofdgeding overgelegde bewijzen is deze rechter tot de vaststelling gekomen dat het langs elektronische weg surveilleren en onderscheppen van persoonsgegevens die vanuit de Unie naar de Verenigde Staten werden doorgegeven, noodzakelijke en onontbeerlijke doelstellingen van algemeen belang dienden. Daar heeft deze rechter echter aan toegevoegd dat de onthullingen van Snowden hadden aangetoond dat de NSA en andere federale agentschappen hierin 'veel te ver' waren gegaan.

31. Volgens diezelfde rechter beschikken de burgers van de Unie niet over een effectief recht om te worden gehoord. Het toezicht op de activiteiten van de inlichtingendiensten vindt plaats in het kader van een procedure die in het geheim en niet op tegenspraak verloopt. Zodra de persoonsgegevens naar de Verenigde Staten zijn doorgegeven, kunnen de NSA en andere federale agentschappen zoals de Federal Bureau of Investigation (FBI), zich toegang tot deze gegevens verschaffen in het kader van de grootschalige en ongedifferentieerde surveillance en onderschepping die zij uitvoeren.

32. De High Court heeft geconstateerd dat het naar Iers recht verboden is om persoonsgegevens naar buiten het nationale grondgebied door te geven, behalve wanneer het derde land in kwestie waarborgen voor een passende bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de grondrechten en fundamentele vrijheden biedt. Het be-

7. Zie over de vereiste expliciete instemming met nakoming tijdens de bedenktijd ook art. 6:230t lid 3 en art. 6:230v lid 8 BW.